

Luis Urretabizkaia Aranburu

*Beasain, Gipuzkoa
(1926-2008)*

Aurkibidea

Biografia

Beasainen jaioa 1926an. Ume-umetatik ezagutu zuen baserri giroa. Baserriko lanak, bizimodua, ohiturak eta abar aipatzeaz gain, gaztetako ibilerak eta gerra kontuak ere gogora ekarri zituen elkarrizketa honetan. Elkarrizketan bere emaztea (Carmen) ere azaltzen da.

Zintak

BEA-050

- **Proiektua:** Beasaingo euskara eta etnografia

- **Elkarrizketatzailea(k):** Alberdi Bilbao, Itziar
- **Data:** 2006-02-20
- **Iraupena:** 63 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Gaston Balerdi, Izaskun

BEA-051

- **Proiektua:** Beasaingo euskara eta etnografia
- **Elkarrizketatzailea(k):** Alberdi Bilbao, Itziar
- **Data:** 2006-02-20
- **Iraupena:** 51 min
- **Euskarria:** MiniDV

Pasarteak

1. Ume-umetatik baserrian lanean

- **Erref:** BEA-050/004
- **Iraupena:** 0:01:14. **Hasi:** 00:03:46. **Bukatu:** 00:05:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak

Laburpena:

Garia, artoa eta babarruna ereiten ziren batez ere. 18 urterekin fabrika lanean hasi zen arte, baserriko lanekin laguntzen jarduten zuen Luisek: itulan, ganadu-janetan, ukuiluan, etab.

2. Esnea iragazteko asunak

- **Erref:** BEA-050/009
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 00:09:44. **Bukatu:** 00:10:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza

Laburpena:

Esnea pasatzeko, asun sorta eder bat sartzen zen iragazkian. Zikin guztiak bertan geratzen zirela kontatzen dute.

3. Babarruna zen oinarritzko elikagaia

- **Erref:** BEA-050/011
- **Iraupena:** 0:01:33. **Hasi:** 00:13:10. **Bukatu:** 00:14:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura

Laburpena:

Uda nahiz negu, babarruna zen oinarritzko elikagaia baserrian. Garai hartako elikadura garbi eta natural harri esker, nahiz eta lanerako baldintza gogorrak jasan neguan, gaixotasun larririk ez zuten sekula harrapatu.

4. Eguneroko jatorduak

- **Erref:** BEA-050/012
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:14:43. **Bukatu:** 00:15:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura

Laburpena:

Orduko jatorduez mintzo dira. Taloa eta esne-zopak gosaritan eta babarrun egosiak ziren ohikoena. Ardiaren zezina ez beste haragirik ez zuten jaten.

5. Jai egunetako otordu bereziak

- **Erref:** BEA-050/014
- **Iraupena:** 0:00:56. **Hasi:** 00:17:57. **Bukatu:** 00:18:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Baserria » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Babarrun zuria, garbantzuak eta oilaskoa jai egunetan baino ez zituzten jaten.

6. Tifusarekin kutsatuta

- **Erref:** BEA-050/015
- **Iraupena:** 0:02:18. **Hasi:** 00:18:53. **Bukatu:** 00:21:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak

Laburpena:

Etxeko senide gehienak tifusarekin kutsatu zirela kontatzen du Karmelek (Luisen emazteak). Oso kutsakorra zen. Gaixotasunaren albo-ondorioez mintzo dira.

7. Lakaria eta gaitzerua

- **Erref:** BEA-050/017
- **Iraupena:** 0:00:33. **Hasi:** 00:24:02. **Bukatu:** 00:24:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, eroatera

Laburpena:

Hiru kilo hartzen dituen neurriari lakari esaten zaio. Hamabi kiloko neurriari aldiz gaitzerua esaten zitzaion. Neurri desberdinetako ontziak erabiltzen ziren artoa eta garia pisatzeko.

8. Babarrunak eraman zituen lapurrak

- **Erref:** BEA-050/018
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:24:35. **Bukatu:** 00:26:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

<p>Mutiloko baserriko ganbaratik babarrunak lapurtu zizkietela kontatzen du Karmelek (Luisen emazteak). Arkumea eraman zuten beste behin. Lapurrak ibiltzea ohikoa izaten zela kontatzen dute.</p>

9. Amonak zigarroak erretzen zituen, aitonak aldiz pipa

- **Erref:** BEA-050/020
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:27:51. **Bukatu:** 00:29:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Bizioak
- Baserria » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Tabakoa medikuaren aginduz erretzen omen zuen Luisen amonak. Aitonak aldiz, pipa erretzen zuen. Eskaiolazkoa zela kontatzen du

10. Muruazpi baserria

- **Erref:** BEA-050/021
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 00:29:31. **Bukatu:** 00:31:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:

Bi bizitza zituen Muruazpi baserriak. Baserriaren egiturari buruzko azalpenak. Ganbararen erabilpen desberdinak. Belarra eta orbela gordetzeko borda bat eraiki zen baserriaren aldamenean. Orduz geroztik ez zen metarik gehiago egin.

11. Fraide euskaldunak eskolak ematen

- **Erref:** BEA-050/028
- **Iraupena:** 0:01:23. **Hasi:** 00:42:04. **Bukatu:** 00:43:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Fraideak

Laburpena:

Euskaraz hitz egiteko askatasuna zuten nahiz eta garai hartan debekatua zegoen. Eskolak ematen zizkieten fraide asko euskaldunak ziren. Gerraostean fraideek sotanaz jantzi behar izan zutela gogoan du

12. Irina estraperloan

- **Erref:** BEA-050/033
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 00:54:28. **Bukatu:** 00:55:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Errota
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdota, kontakizunak

Laburpena:

Gerra garaian errota itxita egon ziren. Beasain eta Ordiziako mugan zegoen baserri batetik ekartzen zuen aitak ogi-irina estraperloan. Eguerdiko hamabietan pasatzen zen 100 kiloko zakua astoan hartuta kuartelaren aurretik. Gauez pasa izan balitz, harrapatu egingo luketela kontatzen du

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2025-12-20

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com